

מכון "אורח חיים החדשי" – ללימוד כל ספר "אורח חיים" – במעגל החודש שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך חלק אורח חיים" מטרת המפעל: לזכות כל אחד מישראל להיות "בן עולם הבא" עמ"י

עמ"י

עש"ו

האם אתה רוצה להיות "בן עולם הבא"?

א

לחודש

אורח חיים החדשי

לימוד שולחן ערוך אורח חיים

לכל החודש - ח' עמודים ליום

כל השנה "הלכות" ב"כל יום"

חובטת לו שהוא "בן עולם הבא"!

גלייז

א

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לידי מעשה. ולידי מדות ישרות. ולידי ידיעת התורה. ובהיני עושה לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהו"ה ובשם אדנ"י מתנחלים יאהדוניה"י על ידי הנעלם ברחילו ורחימו ביהודא שלים בשם כל ישראל.

א לחודש

הלכות הנהגת אדם בבוקר

- סימן א – דין השכמת הבוקר, ובו ט' סעיפים**
- א. יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו שיהא הוא מעורר השחר. הגה: ועל כל פנים לא יאחר זמן התפלה שהצבור מתפללין (טור). הגה: שויתי ה' לנגדי תמיד הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים אשר הולכים לפני האלהים כי אין ישיבת האדם ותנועותיו ועסקיו והוא לבדו בביתו כישיבתו ותנועותיו ועסקיו והוא לפני מלך גדול ולא דבורו והרחבת פיו כרצונו והוא עם אנשי ביתו וקרוביו כדבורו במושב המלך כל שכן כשישים האדם אל לבו שהמלך הגדול הקב"ה אשר מלא כל הארץ כבודו עומד עליו ורואה במעשיו כמו שנאמר אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה' מיד יגיע אליו היראה וההכנעה בפחד השי"ת ובושתו ממנו תמיד (מורה נבוכים חלק ג' פרק נ"ב) ולא יתבייש מפני בני אדם המלעיגים עליו בעבודת השי"ת גם בהצנע לכת ובשכבו על משכבו ידע לפני מי הוא שוכב ומיד שיעור משנתו יקום בזריזות לעבודת בוראו יתברך ויתעלה (טור):
  - ב. המשכים להתחנן לפני בוראו יכוין לשעות שמשנתות המשמרות שהן בשליש הלילה ולסוף שני שלישי הלילה ולסוף הלילה שהתפלה שיתפלל באותן השעות על החורבן ועל הגלות רצויה:
  - ג. ראוי לכל ירא שמים שיהא מיצר ודואג על חורבן בית המקדש:
  - ד. טוב מעט תחנונים כוונה מהרבות בלא כוונה:

- ה. טוב לומר פרשת העקדה ופרשת המן ועשרת הדברות ופרשת עולה ומנחה ושלמים וחטאת ואשם. הגה: ודוקא ביחיד מותר לומר עשרת הדברות בכל יום אבל אסור לאומרם בצבור (תשובת הרשב"א סימן מ"ד):
  - ו. פרשיות הקרבנות לא יאמר אלא ביום (ועיין לקמן סימן מ"ז סעיף י"ג):
  - ז. כשיסיים פרשת העולה יאמר יהי רצון מלפניך שיהיה זה חשוב ומקובל כאילו הקרבתי עולה וכך יאמר אחר פרשיות המנחה והשלמים מפני שהם באים נדבה:
  - ח. יאמר עם הקרבנות פסוק ושחט אותו על ירך המזבח צפונה לפני ה':
  - ט. יש נוהגין לומר פרשת הכיור ואחר כך פרשת תרומת הדשן ואחר כך פרשת התמיד ואחר כך פרשת מזבח מקטר קטורת ופרשת סממני הקטורת ועשייתו:
- סימן ב – דין לבישת בגדים, ובו ו' סעיפים**
- א. לא ילכש חלוקו מיושב (טור) אלא יקח חלוקו ויכניס בו (ראשו) וזרועותיו בעודנו שוכב ונמצא כשיקום שהוא מכוסה:
  - ב. אל יאמר הנני בחדרי חדרים מי רואני כי הקב"ה מלא כל הארץ כבודו:
  - ג. ידקדק בחלוקו ללובשו כדרכו שלא יהפוך הפנימי לחוץ:
  - ד. ינעול מנעל ימין תחלה ולא יקשרנו ואחר כך ינעול של שמאל ויקשרנו ויחזור ויקשור של ימין. הגה: ובמנעלים שלנו שאין להם קשירה ינעול של ימין תחלה (תוספות פרק במה אשה דף ס"א):

- ה. כשחולץ מנעליו חולץ של שמאל תחלה:
  - ו. אסור לילך בקומה זקופה ולא ילך ד' אמות בגילוי הראש (מפני כבוד השכינה) ויבדוק נקיבו. הגה: ויכסה כל גופו ולא ילך יחף (אור זרוע). וירגיל עצמו לפנות בוקר וערב שהוא זריזות ונקיות (הגהות מיימוני פרק ה' מהלכות דעות):
- סימן ג – הנהגת בית הכסא, ובו י"ז סעיפים**
- א. כשיכנס לבית הכסא יאמר התכבדו מכובדים וכו' ועכשיו לא נהגו לאומרו:
  - ב. יהא צנוע בבית הכסא ולא יגלה עצמו עד שישב. הגה: ולא ילכו שני אנשים ביחד גם לא ידבר שם ויסגור הדלת בעדו משום צניעות (אור זרוע):
  - ג. אם רוצה למשמש כפי טבעת בצרור או בקיסם לפתוח נקביו ימשמש קודם שישב ולא ימשמש אחר שישב מפני שקשה לכשפים:
  - ד. לא יגלה עצמו כי אם לאחריו טפח ומלפניו טפחיים ואשה מאחריה טפח ומלפניה ולא כלום:
  - ה. אם נפנה במקום מגולה שאין בו מחיצות יכוין שיהיו פניו לדרום ואחוריו לצפון או איפכא אבל בין מזרח למערב אסור (ולחטיל מים בכל ענין שרי) (בית יוסף בשם הרמב"ם):
  - ו. וכן אסור לישן בין מזרח למערב אם אשתו עמו ונכון להזהר אפילו כשאין אשתו עמו:
  - ז. המטיל מים מן הצופים ולפנים (פירוש, מקום שיכולים לראות משם הר הבית ומשם והלאה אין יכולים לראות, רש"י) לא ישב

הנה מוכא פאן ספר שולחן ערוך אורח חיים מחולק לכל החודש. שמונה עמודים ליום. כך יגמור כל אורח חיים מדי חודש בחדשו. וזוהי ה"היות "בן עולם הבא". נא לפרסם בבתי פנסיות ובבתי מדרשות. ובשמות. ודקדק החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "השקפה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים עמוד א' זוכה לפנים צדיקים!

ופניו כלפי הקודש (אלא לצפון או לדרום)
או יסלק הקודש לצדדין:

ח. כשנפנה בשדה אם הוא אחורי הגדר
יפנה מיד ובבקעה יתרחק עד מקום שלא
יוכל חבירו לראות פירושו:

ט. לא ישב במהרה ובחזק ולא יאנוס
לדחוק עצמו יותר מדאי שלא ינתק שיני
הכרכשתא:

י. לא יקנה ביד מימין:

יא. לא יקנה בחרס משום כשפים ולא
בעשבים יבשים שהמקנה בדבר שהאור
שולט בו שיניו התחתונות נושרות ולא
בצרור שקנה בו חבירו מפני שמביא את
האדם לידי תחתוניות. הגה: ועכשיו שבתי
כסאות שלנו אינן בשדה נהגו לקנה (בחרס
וכן נהגו לקנה) בדבר שהאור שולט בו ואינו
מזיק ופוק חזי מאי עמא דבר (חידושי אגודה
פרק המוציא):

יב. יפנה בצניעות כלילה כמו ביום:

יג. לא ישתין מעומד מפני ניצוצות הניתזין
על רגליו אם לא שיעמוד במקום גבוה
או יישתין לתוך עפר תחוח (פירוש,
קרקע שאינה בתולה אלא כגון של ארץ
חרושה):

יד. יזהר שלא יאחזו באמה וישתין אם לא
מעטרה ולמטה מפני שמוציא שכבת זרע
לבטלה אלא אם כן הוא נשוי ומדת
חסידות ליזהר אפילו הנשוי:

טו. אפילו מי שאינו נשוי מותר לסייע
בביצים:

טז. לא הותר לנשוי לאחוז באמה אלא
להשתין אבל להתחכך לא:

יז. המשהה נקביו עובר משום בל תשקצו:

סימן ד – דיני נטילת ידים, ובו כ"ג סעיפים

א. ירחץ ידיו ויברך על נטילת ידים. (הגה:
ויש אומרים גם אשר יצר ואפילו לא עשה
צרכיו וכן נהגו) (אבודרהם) מים הפסולים
לנטילת ידים לסעודה (לקמן סימן ק"ס)
כשרים לנטילת ידים לתפלה מיהו יש מי
שאומר דלא מברך עליהו:

ב. ידקדק לערות עליהן מים ג' פעמים
להעביר רוח רעה ששורה עליהן:

ג. לא יגע בידו קודם נטילה לפה ולא
לחוטם ולא לאזנים ולא לעינים:

ד. אפילו מי שנטל ידיו לא ימשמש בפי
הטבעת תמיד מפני שמביאתו לידי

תחתוניות לא יגע במקום הקזה
שמשמוש היד מזיק לחבורה:

ה. לא יגע בגיגית שכר שמשמוש היד
מפסיד השכר:

ו. אין צריך רביעית לנטילת ידים לתפלה:

ז. טוב להקפיד בנטילת ידים שחרית בכל
הדברים המעכבים בנטילת ידים לסעודה.

הגה: מיהו אינו מעכב לא כלי ולא כח גברא
ושאר הדברים הפוסלים בנטילת הסעודה
(מרדכי ריש פרק אלו דברים תשובת רשב"א סימן
קצ"ה):

ח. נטילת ידים שחרית אין נוטלין על גבי
קרקע אלא לתוך כלי:

ט. מים של נטילת ידים שחרית אסור
ליהנות מהם ולא ישפכם בבית ולא
במקום שעוברים שם בני אדם:

י. נוטל כלי של מים ביד ימינו ונותנו ליד
שמאלו כדי שיריק מים על ימינו תחלה:

יא. לא יטול ממי שלא נטל ידיו שחרית:

יב. אם שכשך ידיו לתוך כלי של מים עלתה
לו נטילה לקריאת שמע ולתפלה אבל לא
לרוח רעה שעליהן אם שכשך ידיו בג'
מימות מחולפים יש להסתפק אם עלתה
לו להעביר רוח רעה שעליהן:

יג. אם היה נעור כל הלילה יש להסתפק אם
צריך ליטול ידיו שחרית להתפלל
ולהעביר רוח רעה מידיו. הגה: ויטלם
בלא ברכה (הרא"ש כלל ב' ורשב"א סימן קכ"ג):

יד. השכים קודם עמוד השחר ונטל ידיו יש
להסתפק אם צריך ליטול ידיו פעם
אחרת כשיאור היום להעביר רוח רעה
השורה על הידים. (הגה: ויטלם בלא
ברכה):

טו. ישן ביום יש להסתפק אם צריך לערות
מים עליהם ג' פעמים (ויטלם בלא ברכה):

טז. דוד היה נזהר שלא לישן שיתין נשמן
(פירוש, ששים נשימות) כדי שלא יטעום
טעם מיתה. (הגה: ובגמרא פרק הישן
משמע דדוקא ביום היה נזהר) (דברי עצמו ועיין
בבית יוסף):

יז. יש נוהגין לרחוץ פיהם שחרית מפני
הריריים שבתוך הפה:

יח. אלו דברים צריכים נטילה במים. הקם
מהמטה. והיוצא מבית הכסא. ומבית
המרחץ. והנוטל צפרניו. והחולץ
מנעליו. והנוגע ברגליו. והחופף ראשו.
ויש אומרים אף ההולך בין המתים. ומי
שנגע במת. ומי שמפליא כליו. והמשמש
מטתו. והנוגע בכנה. והנוגע בגופו בידו.

ומי שעשה אחת מכל אלו ולא נטל אם
תלמיד חכם הוא תלמודו משתכח ואם
אינו תלמיד חכם יוצא מדעתו:

יט. המקיז דם מהכתפים ולא נטל ידיו מפחד
ז' ימים. המגלח ולא נטל ידיו מפחד ג'
ימים. הנוטל צפרניו ולא נטל ידיו מפחד
יום אחד ואינו יודע ממה מפחד:

כ. הרוחץ פניו ולא נגבם יפה פניו
מתבקעות או עולה בהן שחין ורפואתו
לרחוץ הרבה במי סילקא:

כא. צריך ליזהר בתפלה או באכילה (ועיין
לקמן סימן צ"ב סעיף ו' וסימן קס"ד) שלא
ליגע בשוק וירך ובמקומות המכוסים
באדם לפי שיש שם מלמולי זיעה
(מלמולי זיעה פירוש זוהמא כעין שעורים
קטנים). וכן שלא לחכך בראשו אבל
מקומות המגולים בראשו ובפניו ובמקום
המגולה שבזרועותיו אין להקפיד:

כב. אם אין לו מים יקנה ידיו בצרור או
בעפר או בכל מידי דמנקי ויברך על
נקיות ידים ויועיל לתפלה אבל לא
להעביר רוח רעה שעליהן:

כג. לא תקנו נטילת ידים אלא לקריאת שמע
ולתפלה אבל ברכות דשחרית יכול לברך
קודם נטילה אלא אם כן הוא ישן על
מטתו ערום שאז אסור להזכיר את השם
עד שינקה אותם:

כד. אם אין לו מים יקנה ידיו בצרור או
בעפר או בכל מידי דמנקי ויברך על
נקיות ידים ויועיל לתפלה אבל לא
להעביר רוח רעה שעליהן:

כה. סימן ה – כוונת הברכות, ובו סעיף אחד
א. יכוין בברכתו פירוש המלות כשיזכיר
השם יכוין פירוש קריאתו באדנות שהוא
אדון הכל ויכוין בכתיבתו ביו"ד ה"א
שהיה והוה ויהיה ובהזכירו אלהים יכוין
שהוא תקיף בעל היכולת ובעל הכוחות
כלם:

כו. סימן ו – דין ברכת אשר יצר ואלהי
נשמה ופירושיו, ובו ד' סעיפים

א. כשיצא מבית הכסא יברך אשר יצר את
האדם בחכמה שבריות האדם היא
בחכמה נפלאה ויש מפרשים על שם
שהגוף דומה לנווד מלא רוח והוא מלא
נקבים כדלקמן בסמוך ויש מפרשים
בחכמה שהתקין מזונותיו של אדם
הראשון ואחר כך בראו וברא בו נקבים
נקבים חלולים חלולים פירוש נקבים
רבים כגון פה וחוטם ופי טבעת וגם ברא
בו אברים רבים חלולים כמו לב וכרס
ומעיים שאם יסתם אחד מהם כלומר
שבנקבים יש נקב אחד שהוא הפה
שכשהוא במעי אמו הוא סתום וכשיוצא

הנה מובא פאן ספר שו"תן ערוף אורח חיים מחולק ל"ב חודש. שמונה עמודים ימים. כף יגמור כל אורח חיים
מדי חודש בחדשו. ויזכה לתינת "בן עולם הבא". נא לפרסם בכתבי פנסיות ובכתבי מדעיות. ובשחחות. ויזכה
החברים וידידים. לזכות את הרבים לתינת "בן עולם הבא" על ידי לימוד "השקפה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה!"
וכל המזכה את הרבים א' לחודש – עמוד ב זוכה לפנים צדיקים!

לאויר העולם הוא נפתח ואם כשיוצא לאויר העולם היה נשאר סתום לא היה אפשר להתקיים אפילו שעה אחת והאברים החלולים אם היה נפתח אחד מהם לא היה אפשר להתקיים אפילו שעה אחת ועוד יש לפרש שגבול יש לאדם שיכולין נקביו ליסתם ולא ימות וכיון שעבר אותו הגבול אי אפשר להתקיים אפילו שעה אחת וכיון שבכלל הנקבים הם פי הטבעת ופי האמה ובכלל האברים החלולים שאם יפתח אחד מהם אי אפשר להתקיים הם כרס ומעיים שפיר הוי שבה זה מענין עשיית צרכיו. ואפשר עוד שמאחר שאם יוצא לנקביו ביותר עד שאם עבר הגבול ימות בכלל שאם יפתח אחד מהם הוא והוי שאם יפתח אחד מהם נמי מענין עשיית צרכיו ממש. רופא (חולי) כל בשר על שם שהנקבים שברא בו להוציא פסולת מאכלו כי אם יתעפש בכטן ימות והוצאתו היא רפואה. ומפליא לעשות מפני שאדם דומה לנוד מלא רוח ואם יעשה אדם בנוד נקב כחודה של מחט הרוח יוצא והאדם מלא נקבים ורוחו משתמרת בתוכו הרי זה פלא ועוד יש לפרש על שם שבדרך טוב המאכל ודוחה הפסולת. הגה: ועוד יש לפרש שמפליא לעשות כמה ששומר רוח האדם בקרבו וקושר דבר רוחני בדבר גשמי והכל הוא על ידי שהוא רופא כל בשר כי אז האדם בקו הבריאות ונשמתו משתמרת בקרבו (דברי עצמו):

- ב. יש נוהגין להמתין לברך על נטילת ידים עד בואם לבית הכנסת ומסדרים אותו עם שאר הברכות ובני ספרד לא נהגו כן. ועל כל פנים לא יברך ב' פעמים ומי שמברכם בביתו לא יברך בבית הכנסת וכן מי שמברכם בבית הכנסת לא יברך בביתו (כל בו סימן ב'). ומי שלומד קודם שיכנס לבית הכנסת או מתפלל קודם יברכם בביתו ולא יברך בבית הכנסת ואפילו בכהאי גוונא יש נוהגין לסדרם עם שאר ברכות בבית הכנסת ואין מברכין בביתם (מהרי"ל הלכות תפלה):
- ג. ברכת אלהי נשמה אינה פותחת בברוך מפני שהוא ברכת ההודאה וברכת ההודאות אין פותחות בברוך כמו שמצינו בברכת הגשמים:
- ד. יש נוהגין שאחר שבירך אחד ברכת השחר וענו אחריו אמן חוזר אחד מהעונים אמן ומברך ועונין אחריו אמן

וכסדר הזה עושין כל אותם שענו אמן תחלה ואין לערער עליהם ולומר שכבר יצאו באמן שענו תחלה מפני שהמברך אינו מכוין להוציא אחרים ואפילו אם היה המברך מכוין להוציא אחרים הם מכוונים שלא לצאת בכרכתו:

סימן ז – דין לברך ברכת אשר יצר כל היום אחר הטלת מים, ובו ד' סעיפים

- א. כל היום כשעושה צרכיו בין קטנים בין גדולים מברך אשר יצר ולא על נטילת ידים אף אם רוצה ללמוד או להתפלל מיד. הגה: היו ידיו מלוכלכות שפשף בהן אפילו הכי אינו מברך על נטילת ידים (סמ"ג סימן כ"ז מצות עשה):
- ב. הטיל מים ולא שפשף אף על פי שצריך לברך אשר יצר אין צריך ליטול ידיו אלא משום נקיות או משום הכון:
- ג. הטיל מים והסיה דעתו מלהטיל מים ואחר כך נמלך והטיל מים פעם אחרת צריך לברך ב' פעמים אשר יצר:
- ד. אין שיעור להשתין מים כי אפילו לטפה אחת חייב לברך שאם יסתם הנקב מלהוציא הטפה ההיא היה קשה לו וחייב להודות:

הלכות ציצית

סימן ח – הלכות ציצית ועטיפתו, ובו י"ז סעיפים

- א. יתעטף בציצית ויברך מעומד:
- ב. סדר עטיפתו כדרך בני אדם שמתכסים בכסותם ועוסקים במלאכתם פעמים בכיסוי הראש פעמים בגילוי הראש ונכון שיכסה ראשו בטלית:
- ג. טליתות קטנים שלנו שאנו נוהגים ללבוש אף על פי שאין בהם עיטוף יוצאין בהם ידי חובת ציצית וטוב להניח אותו על ראשו רחבו לקומתו ולהתעטף בו ויעמוד כך מעוטף לפחות כדי הילוך ד' אמות ואחר כך ימשכנו מעל ראשו וילבישנו:
- ד. מחזיר שתי ציציות לפניו ושתיים לאחוריו כדי שיהא מסובב במצות:
- ה. מברך להתעטף בציצית אם שנים או שלשה מתעטפים בטלית כאחת (פירוש, בפעם אחת) כלם מברכים ואם רצו אחד מברך והאחרים יענו אמן:

א. על טלית קטן יכול לברך להתעטף אף על פי שאינו מתעטף אלא לובשו. הגה: ויש אומרים שמברכין עליו על מצות ציצית וכן נוהגין ואין לשנות (כל בו סימן כ"ב ונימוקי יוסף בהלכות קטנות דף פ"ו ע"ב):

- ז. צריך להפריד חוטי הציצית זה מזה:
- ח. יכוין בהתעטפו שצונו הקב"ה להתעטף בו כדי שזכור כל מצותיו לעשותם:
- ט. קודם שיברך יעיין בחוטי הציצית אם הם כשרים כדי שלא יברך לבטלה:
- י. אם לובש טלית קטן בעוד שאין ידיו נקיות ילבשו בלא ברכה וכשיטול ידיו ימשמש בציצית ויברך עליו או כשילבש טלית אחר יברך עליו ויכוין לפטור גם את זה ואין צריך למשמש בציציות של ראשון:
- יא. עיקר מצות טלית קטן ללבושו על בגדיו כדי שתמיד יראהו ויזכור המצות:
- יב. אם יש לו כמה בגדים של ארבע כנפות כלם חייבים בציצית ואם לבשם כלם בלא הפסק והיה דעתו מתחלה על כלם לא יברך אלא ברכה א' אם מפסיק ביניהם צריך לברך על כל אחת ואחת והוא הדין אם לא היה בדעתו מתחלה על כלם הוי כמפסיק ביניהם. הגה: וכן אם פשט הראשון קודם שלבש השני צריך לחזור ולברך (תרומת הרשן סימן מ"ה):
- יג. הלוכש טלית קטן ומברך עליו וכשהולך לבית הכנסת מתעטף בטלית גדול צריך לברך עליו דהליכה מביתו לבית הכנסת חשיבה הפסק ואם מתפלל בתוך ביתו אם היה דעתו מתחלה גם על טלית גדול ולא הפסיק בינתיים בשיחה או בדברים אחרים אינו צריך לחזור ולברך:
- יד. אם פשט טליתו אפילו היה דעתו לחזור ולהתעטף בו מיד צריך לברך כשיחזור ויתעטף בו. הגה: ויש אומרים שאין מברכין אם היה דעתו לחזור ולהתעטף בו (אגו' סימן ל"ה). ויש אומרים דוקא כשנשאר עליו טלית קטן והכי נוהגין (שם) (עיין לקמן סימן כ"ה סעיף י"ב):
- טו. אם נפלה טליתו שלא במתכוין וחוזר ומתעטף צריך לברך והוא שנפלה כולה אבל אם לא נפלה כולה אף על פי שנפלה רובה אינו צריך לברך:
- טז. הלן בטליתו כלילה צריך לברך עליו בבוקר אף אם לא פשטו וטוב למשמש בו בשעת ברכה. וכן יעשה מי שלובש טליתו קודם שיאיר היום (הגהות מיימוני בשם

הנה מובא פאן ספר שו"תן ערוף או"ח חיים מחו"ק ל"ב תחודש. שמונה עמודים ליום. כף יגמור פל או"ח חיים מדי חודש בתדשו. ויזכה ל"היות" בן עולם הבא. נא לפרסם ב"בתי פנסיות וב"בתי מד"שיות. ובשמחות. ויזכה החברים וידידים. לזכות את הרבים ל"היות" בן עולם הבא על ידי לימוד "ה"ה"ה" כ"כ יום. שהוא "תורה לשמה!" וכל המזכה את הרבים א' לחודש – עמוד ג זוכה ל"בנים צדיקים!"

ספר התרומה הסמ"ג וסמ"ק ומרדכי בהלכות תפלין):

יז. נתכסה בכגד שהוא חייב בציצית ולא הטיל בו ציצית ביטל מצות ציצית:

סימן ט – איזה בגדים חייבים בציצית ואיזה פטורים מציצית, ובו ו' סעיפים

א. אין חייב בציצית מן התורה אלא בגד פשתים או של צמר רחלים אבל בגדי שאר מינים אין חייבים בציצית אלא מדרבנן. (ויש אומרים דכולהו חייבין מדאורייתא והכי הלכתא) (תוספות דף ל"ט והרא"ש וסמ"ג ומרדכי):

ב. ציצית של פשתים או של צמר רחלים פוטרים בכל מיני בגדים חוץ משל פשתים לצמר או של צמר לפשתים בזמן הזה דליכא תכלת מפני שהם כלאים. הגה: ויש אומרים שלא לעשות ציצית של פשתים כלל אפילו בשאר מינים והכי נהוג (סמ"ק סימן ל"ח):

ג. ציצית של שאר מינים אין פוטרים אלא במינם כגון משי לבגד משי וצמר גפן לצמר גפן אבל שלא במינם אין פוטריין:

ד. אם הטיל בטלית של שאר מינים קצת ציציות ממינו וקצת מצמר או פשתים יש להסתפק בו:

ה. יש אומרים שצריך לעשות הציצית מצבע הטלית והמדקדקים נוהגים כן. הגה: והאשכנזים אין נוהגין לעשות הציצית רק לבנים אף בכגדים צבועים ואין לשנות (תרומת הדשן סימן מ"ו):

ו. יש אומרים שאין לעשות טלית של פשתן אף על פי שאין הלכה כן ירא שמים יצא את כולם ועושה טלית של צמר רחלים שהוא חייב בציצית מן התורה בלי פקפוק. הגה: ומיהו אם אי אפשר רק בטלית של פשתן מוטב שיעשה טלית של פשתן וציצית של פשתן משיתבטל ממצות ציצית (תשובת הרא"ש כלל ב'):

סימן י – דיני כנפות הטלית, ובו י"ב סעיפים

א. טלית שאין לה ד' כנפות פטורה יש לה יותר מד' חייבת ועושה לה ארבע ציציות בארבע כנפיה המרוחקות זו מזו יותר:

ב. יש לה ארבע והתך אחת באלכסון ועשאוהו שנים הרי נעשית בעלת ה' וחייבת:

ג. כפל קרנות טליתו וקשרם או תפרם ודומה כאלו קיצען ואין לה כנפות אף על פי כן לא נפטרה:

ד. טלית של בגד וכנפיה של עור חייבת היא של עור וכנפיה של בגד פטורה:

ה. היו לה ג' כנפות ועשה בהם ג' ציציות ושוב עשה לה כנף ד' ועשה גם בו ציצית פסולה משום תעשה ולא מן העשוי:

ו. אין כופלין את הטלית ומטילים ציצית על כנפיה כמו שהיא כפולה. (הגה: אבל צריך להטיל בד' כנפיה הפשוטים) (בית יוסף), אלא אם כן תפרה כולה ואפילו מרוח אחת. (הגה: ויש אומרים דחייבין אפילו בלא תפירה וטוב לעשות לה ציצית אבל לא לברך עליה) (הרי"ף והרא"ש והטור). הטיל ציצית על ציצית אם נתכוין לבטל הראשונה חותך הראשונה וכשרה ואם נתכוין להוסיף אף על פי שחתך אחת משתיהן פסולה. (הגה: ויש מכשירים בכל ענין וכן עיקר) (טור בשם הרא"ש ורבינו ירוחם נתיב י"ח חלק ג') וקודם שחתך הראשונות פסול בכל ענין (בית יוסף):

ז. מלבושים שהם פתוחים מן הצדדין למטה ויש להם ד' כנפות לצד מטה ולמעלה הם סתומים אם רובו סתום פטור ואם רובו פתוח חייב. ואם חציו סתום וחציו פתוח מטילין אותו להומרא וחייב בציצית ואין יוצאין בו בשבת:

ח. קאפ"ה שהיא פתוחה בענין שיש לה ד' כנפות אם יקבעו בה אשטרינג"ה לעשותה כסתומה כדי לפוטרה מציצית אינו מועיל תקון זה אם לא תהיה קבועה מחצי ארכה ולמטה לכל הפחות וגם שתהיה קבועה למטה מהחגור למען יהיה הרוב הסתום רוב הנראה לעינים דאם לא כן יאסר משום מראית העין:

ט. הכנפים צריך שיהיו מרובעות ולא שיהיו עגולות:

י. מצנפת פטורה אפילו של ארצות המערב שב' ראשיה מושלכים על כתפיהם וגופם ואף על פי שמתכסה בה ראשו ורובו פטור כיון שעיקרה לכסות הראש דכסותך אמר רחמנא ולא כסות הראש:

יא. סודר שנותנין על הצואר במלכות ארץ ישראל שנקרא בערבי שי"ד וכן בוק"א שהיו נותנין בספרד על כתפיהם פטורים:

יב. מלבושים שבמצרים הנקראים גוחא"ש וכן מינטיג"י ודואלמני"ש וקאפטאני"ש ופידיני"ש שבתגורמה אף על פי שיש להם ד' כנפים פטורים. (הגה: והוא הדין מלבושים של גלילות בני אשכנז וספרד הואיל ואין כנפיהם עשויין שיהיו שנים לפניהם ושנים לאחריהם מכוונים זו כנגד זו פטורים) (בית יוסף לפי סברת מהר"ק):

סימן יא – דיני חוטי הציצית, ובו ט"ו סעיפים

א. החוטין צריך שיהיו טוויין לשמן. (הגה: ויש מחמירין אפילו לנפצן לשמן והמנהג להקל בנפוץ) (מרדכי ואגודה סימן כ"ג), שיאמר בתחלת הטווי שהוא עושה כן לשם ציצית או שיאמר לאשה טווי לי ציצית לטלית ואם לא היו טוויין לשמן פסולים:

ב. טוואן נכרי וישראל עומד על גבו ואומר שיעשה לשמן להרמב"ם פסול ולהרא"ש כשר. הגה: ונוהגין שיסייע הישראל מעט וכדאיאת לקמן סימן ל"ב סעיף ט' וביורה דעה סימן רע"א גבי תפלין וספר תורה וצריכין שזירה ושיהיו שזורין לשמן:

ג. אם נתפרקו משזירתן ונעשו ט"ז כשרים והוא שישתייר בשזור כדי עניבה. (הגה: ולכתחלה טוב לקשור החוטין למטה כדלקמן בסעיף י"ד בסימן זה) (בית יוסף בשם הרוקח):

ד. אורך החוטים השמונה אין פחות מד' גודלים ויש אומרים י"ב גודלים וכן נוהגין ולמעלה אין להם שיעור. (הגה: ואם עשאו ארוך יותר מדאי יכול לקצרו ואין בזה משום תעשה ולא מן העשוי) (מרדכי בהלכות קטנות). אחד מהחוטים יהיה יותר ארוך כדי שיכרוך בו הגדיל. (הגדיל היינו החלק מהציצית שאינו ארוג). (הגה: ושיעור הנזכר יהיה בציצית לאחר שנקשר מלבד מה שמונח על קרן הבגד) (סברת בית יוסף):

ה. אין עושין הציציות מהצמר הנאחז בקוצים כשהצאן רובצים ביניהם ולא מהנימין הנתלשים מהבהמה ולא משוורי שתי שהאורג משייר בסוף הבגד והטעם משום ביזוי מצוה:

ו. אם עשאו מצמר גזול פסולים דכתיב ועשו להם משלהם. הגה: ודוקא שגזל החוטין אבל אם גזל צמר ועשאו חוטין כשרים מיהו לכתחלה אסור לעשותן (בית יוסף בשם ניוקוי יוסף בהלכות ציצית). (ולענין ברכה עיין לקמן ריש סימן תרמ"ט):

ז. חוטין שאולין הלואה היא דלא הדרי בעינייהו וכדידיה דמי:

הנה מובא פאן ספר שו"תן ערוף אורח חיים מחולק ל'חודש' שמונה עמודים ליום. כף יגמור פל אורח חיים מדי חודש בתדשו. ונופה ל'היות' כן עולם הבא. נא לפרקם גבתי פנסיות ובקבתי מדרשות. ובשמחות. וזכר החברים וידידים. לזכות את הרבים ל'היות' כן עולם הבא על ידי לימוד ה'הקבה' בכל יום. שהוא 'תורה לשמה'! וכל המזכה את הרבים א' לחודש – עמוד ד זוכה לבנים צדיקים!

ח. המשתחוה לבהמה צמרה פסול לציצית המשתחוה לפשתן נטוע כשר לציצית שהרי נשתנה:

ט. יעשה נקב באורך הטלית לא למעלה מג' אצבעות (היינו גודלין) (כל בו סימן כ"ב ומיימוני והגהות סמ"ק סימן ל"א), מפני שאינו נקרא כנף ולא למטה מכשיעור שיש מקשר גודל עד הציפורן משום שנאמר על הכנף ואם היה למטה ממלא קשר גודל היה תחת הכנף. הגה: ומודדין זה ביושר ולא באלכסון מן הקרן (בית יוסף):

י. אם היו רחוק מהכנף מלא קשר גודל ונתקו מחוטי הערב עד שלא נשאר בו כשיעור כשר כיון שהיה בו כשיעור בשעה שהטיל בו ציצית זה. הגה: ונוהגין לעשות אימרא סביב הנקב שלא ינתק שם ויהיה פחות מכשיעור וכן עושין אימרא בשפת הבגד למטה מהאי טעמא (בית יוסף בשם סמ"ק וכל בו). יש אומרים שבתוך רוחב הבגד אין לו שיעור ויש אומרים שדין רוחב הבגד כדין האורך ונראין דבריהם:

יא. אם הגדיל שקורין אוריליזא הוא רחב לא יטיל בו הציצית ואם הטיל בו פסול דעל כנפי בגדיהם כתיב וזה אינו נחשב מהבגד אבל עולה הוא לשיעור מלא קשר גודל ולהרחקת ג' אצבעות כיון שהנקב בתוך הבגד. הגה: וטוב שימודד שיעור קשר גודל בלא הגדיל ויהיה תוך ג' אצבעות עם הגדיל (בית יוסף בשם רש"י ורשב"א):

יב. מנין חוטי הציציות בכל כנף ארבעה כפולים שהם שמונה ואם הוסיף פסול. יחתוך ראשי החוטין הארבעה ויתחבם בכנף ויכפלים ואז יהיו ח':

יג. יזהר לחתוך ראשי החוטין לעשותם ח' קודם שיכרוך שאם כרך אפילו חוליא אחד (פירוש, החלק מהציצית שבין קשר לקשר) וקשר אפילו קשר אחד ואחר כך חתכן פסול משום תעשה ולא מן העשוי שהרי בפסול עשאו:

יד. יקח ד' חוטים מצד זה וד' מצד זה ויקשור שני פעמים זה על גב זה ואחר כך יכרוך חוט הארוך סביב השבעה קצת כריכות וקושר שני פעמים זה על גב זה וחוזר וכורך וכן יעשה עד שישלים לחמש קשרים כפולים וארבעה אוריים ביניהם מלאים כריכות. אין שיעור לכריכות רק שיהיו כל הכרוך והקשרים רוחב ארבעה גודלים והענף שמונה

גודלים. הגה: ואם האריך הציצית יראה ששלישיתו יהיה גדיל וב' חלקים ענף (רמב"ם פרק א'). ונוהגים לכרוך באויר ראשון ז' כריכות ובשני ט' ובשלישי י"א וברביעי י"ג שעולים כלם מ' כמנין ה' אחד שעולים ל"ט ועם השם הם מ'. ונהגו לעשות בסוף כל חוט קשר כדי שיעמוד בשזירתו:

טו. יש אומרים שצריך לדקדק שיתלה הציציות לאורך הטלית דבעינן שתהא נוטפת על הקרן (פירוש, תלוי על הקרן) ואם היה ברחבו לא היה נוטף שהרי כלפי קרקע היה תלוי יש אומרים שאין לתת שום בגד בנקבי הטלית שמכניסים בה הציציות ויש מתירין וכן נהגו:

סימן יב – דברים הפוסלים בציצית, ובו ג' סעיפים

א. אם נפסקו כל חוטי הכנף ונשתתיר בהם כדי עניבת כל החוטים הפסוקים ביחד כשר ואם לא נשאר כדי עניבה (פירוש וירכסו את החושן תרגום ויענבון) אפילו בחוט אחד שנפסק כולו פסול הלכך כיון שכל אחד כפול לשנים אם נפסקו שני ראשים פסול שמא נפסק חוט אחד ולפי מה שאנו נוהגים לדקדק בעת עשיית הציצית לתת סימן בד' ראשים בענין שלעולם הד' ראשים הם מצד אחד של הקשר והד' ראשים מצד האחר אם נפסקו שני ראשים מצד אחד כשר דודאי שני חוטים הם והרי נשתתיר מכל אחד הראש השני שהוא יותר מכדי עניבה ולרבינו תם לא מכשירים אלא בנשתתירו ב' חוטין שלימים דהיינו ארבע ראשים שכל אחד מהראשים ארוך י"ב גודלים אז מכשירים כשנפסקו השני חוטין אחרים אם נשתתיר בהם כדי עניבה אבל אם נפסקו ג' חוטין אף על פי שנשתתיר בהם כדי עניבה פסולים ומפני כך כשנחתכו שלשה ראשים אם לא דקדק בעת עשיית הציצית שיהיו ניכרים הד' ראשים שמצד אחד של הקשר חיישינן שמא כל ראש הוא מחוט אחד ונמצא שאין כאן אלא חוט אחד שלם הילכך מספקא פסול אבל אם לא נחתכו אלא שני ראשים מכשירינן בכדי עניבה והלכה כסברא ראשונה מיהו היכא דאפשר טוב לחוש לסברת רבינו תם. הגה: ונוהגין כרבינו תם (אגודה סימן ט"ו). הגה: וכל שכן אם דקדק שיהיו ניכרין הד' ראשים שבצד אחד ונפסקו ג' ראשים בצד אחד הפסול דאז

ודאי נפסקו ג' חוטין ואם נפסקו בב' צדדין נמי פסול שמא ג' חוטין הם (בית יוסף בשם בן חביב):

ב. היכא דצריך כדי עניבה ומתוך שהחוטים עבים אינו יכול לענבם ואלו היו דקים היה בהם כדי עניבה כשר. הגה: ומשערין בחוטין בינונים (דברי עצמו):

ג. כדי עניבה לרש"י מן הענף ולר"י אפילו נחתך כל הענף ולא נשאר כדי עניבה אלא מן הגדיל כשר ומנהג העולם כרש"י והיכא דלא אפשר יש לסמוך על ר"י:

סימן יג – דיני ציצית בשבת, ובו ג' סעיפים

א. ארבע ציציות מעכבין זה את זה שכל זמן שאין בה כל הארבע אינה מצויצת כהלכתה והיוצא בה לרשות הרבים בשבת חייב הטאת (ועיין לקמן סימן ש"א סעיף ל"ח):

ב. אם היא מצויצת כהלכתה מותר לצאת בה לרשות הרבים בין טלית קטן בין טלית גדול אפילו בזמן הזה שאין לנו תכלת. (רק שלא יהא מונח לו על כתיפיו) (דברי ר"ן ור"י פרק חבית דף ק"ח ע"ב). (ומוקמינן לטלית אחזקתיה שהוא מצויץ כהלכתו ואין צריך לבדקו קודם שיצא בו) (דברי תשובת הרא"ש כלל ב' ותשובת הרמב"ן סימן רט"ו ובכל בו בשם הרמב"ם פרק י"ט מהלכות שבת):

ג. אם נודע לו בשבת כשהוא בכרמלית שהטלית שעליו פסול לא יסירו מעליו עד שיגיע לביתו דגדול כבוד הבריות. הגה: ואפילו טלית קטן שתחת בגדיו אין צריך לפשוט והוא הדין אם נפסק אחד מן הציציות ומתבייש לישב בלא טלית דיוכל ללבושו בלא ברכה מכח כבוד הבריות (בית יוסף בשם התשובה). ודוקא בשבת דאסור לעשות ציציות אבל בחול כהאי גוונא אסור (מרדכי פרק קמא דף צ"א ע"ב):

סימן יד – דיני ציצית שעשאן אינו יהודי, ונשים וטלית שאולה, ובו ח' סעיפים

א. ציצית שעשאן אינו יהודי פסול דכתיב דבר אל בני ישראל לאפוקי אינו יהודי והאשה כשרה לעשותן. הגה: ויש מחמירים להצריך אנשים שיעשו אותן וטוב לעשות כן לכתחלה (מרדכי הלכות קטנות והגהות מיימון מהלכות ציצית ותוספות דף מ"ב):

ב. הטיל ישראל ציציות בכגד בלא כוונה אם אין ציציות אחרים (מצויים) להכשירו

הנה מובא פאן ספר שו"תן ערוף אורח חיים מחולק ל'חודש' שמונה עמודים ליום. כן יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדשו. ויזכה ל'היות' בן עולם הבא. נא לפרסם ב'פתי' פנסיות וב'פתי' מד'שות. ובשמות. וז'כל החברים ו'דידים. ל'זכות' את הרבים ל'היות' בן עולם הבא' על ידי 'לימוד' ה'הכח' בכל יום. שהוא 'תורה' ל'שמחה'!

זכר המזכה את הרבים א' לחודש – עמוד ה

מובטח לו שהוא מן עולם הבא

כל השנה הלכות בכל יום

יש לסמוך על הרמב"ם שמכשיר אבל לא יברך עליו:

ג. השואל מחבירו טלית שאינה מצוייצת פטור מלהטיל בה ציצית כל ל' יום דכתיב כסותך ולא של אחרים אבל אחר ל' יום חייב מדרבנן מפני שנראית כשלו. הגה: ואם החזירו תוך ל' וחזר ולקחו אינו מצטרף רק בעינן ל' יום רצופים (נימוקי יוסף הלכות ציצית). שאלה כשהיא מצוייצת מברך עליה מיד:

ד. מותר ליטול טלית חבירו ולברך עליה ובלבד שיקפל אותה אם מצאה מקופלת. הגה: והוא הדין בתפלין (נימוקי יוסף פרק הספינה). אבל אסור ללמוד מספרים של חבירו בלא דעתו דחיישינן שמא יקרע אותם בלמודו (נימוקי יוסף הלכות קטנות):

ה. טלית של שותפין חייבת בציצית דכתיב על כנפי בגדיהם:

סימן טו – אם להתיר ציצית מבגד לבגד, ודין נקרע הטלית, ובו ו' סעיפים
א. מותר להתיר ציציות מטלית זה וליתנם בטלית אחר אבל שלא להניחם בכגד אחר לא. הגה: ודוקא בטלית של בר חיובא, אבל מותר להתיר הציצית מטלית של מתים (מרדכי ותוספות פרק ב"מ דף כ"ב):

ב. אינו יכול ליקח הכנף כמו שהוא עם הציציות ולתופרו בכגד אחר משום דעל כנפי בגדיהם בעינן וכנף זה לא היה מבגד זה בשעת עשייה:

ג. טלית מצוייצת כהלכתה שחלקה לשתיים ובכל חלק יש בו שיעור להתעטף ונשאר לכל אחת מהם ציצית אחת או שתיים אין בו משום תעשה ולא מן העשוי:

ד. נקרע הטלית תוך שלשה אצבעות סמוך לשפת הכנף אינו רשאי לתופרו ופירש רש"י דחיישינן שישתייר מחוט התפירה ויניחנו ויוסיף עליו שבעה חוטין לשם ציצית ולטעם זה אפילו נקרע כל שהוא לא יתפור. ולפי זה טלית של צמר שנקרעת תוך שלשה מותר לתפור האידנא דאין דרך לתפור בחוטי צמר ורב עמרם פירש דטעמא משום דנקרע תוך שלשה לית ביה תורת בגד וכמאן דליתיה דמי ואף על גב דתפרה כמאן דפסק חשוב ואי עבד ביה ציצית לא פטרה לטלית ולפירוש זה אם נקרע ונשתייר כל שהוא כשר ויש אומרים דלרב עמרם לא נפסל אלא ציציות שהיו בו בעת שתפרו אבל אחר שתפרו

הטיל בו ציציות כשר וירא שמים יצא את כולם היכא דאפשר:

ה. אם נקרע מנקב שהציצית תלוי בו ולמטה אם קדם הטלת ציצית לקרע שאותו ציצית היה שם בשעת הקרע כשר ואם נקרע ונשתייר ממנו כל שהוא ותפרו ואחר כך הטיל בו ציצית אם הוא של צמר כשר לכולי עלמא ואם הוא של שאר מינים שדרך לתפור בחוטין של אותו המין לא יתפור לדעת רש"י ואם נקרע ותפרו ואחר כך הטיל בו ציצית איכא לספוקי:

ו. התופר חתיכת בגד בכנפי הטלית וכן מה שנוהגים לתפור סביב הנקב שהציצית בו אם הטלית של משי ותופרו בחוט משי לבן יש לחוש בדבר לדעת רש"י שלא תהא שום תפירה למטה מג' ולמעלה מקשר גודל. הגה: והוא הדין בכל מקום שתופר בחוט שהוא מין הציצית דחיישינן שמא יקח אותו חוט לחוט הציצית (תרומת הדשן סימן מ"ו ובשם הגהות מיימוני):

סימן טז – שיעור טלית, ובו סעיף אחד
א. שיעור טלית שחייב בציצית שיתכסה בה באורך וברוחב ראשו ורובו של קטן המתהלך לבדו בשוק ואינו צריך אחר לשומרו. הגה: ואז חייב בציצית ודוקא כשהגדול לובשו פעמים עראי ויוצא בו לשוק (בית יוסף בשם בן חביב ובשם מהרי"ח):

סימן יז – מי הם החייבים בציצית, ובו ג' סעיפים

א. אף על גב דכתיב וראיתם אותו סומא חייב בציצית מפני שנתרבה מאשר תכסה בה וקרא דוראיתם אותו איצטריך למעט כסות לילה. (עיי' לקמן סימן י"ח):

ב. נשים ועבדים פטורים מפני שהיא מצות עשה שהזמן גרמא. הגה: ומכל מקום אם רוצים לעטפו ולברך עליו הרשות בידו כמו בשאר מצות עשה שהזמן גרמא (תוספות והרא"ש והר"ן פרק ב' דראש השנה ופרק קמא דקדושין) אך מחזי כיוהרא ולכן אין להן ללבוש ציצית הואיל ואינו חובת גברא (אגור סימן כ"ז) פירוש אינו חייב לקנות לו טלית כדי שיתחייב בציצית ולקמן בסימן י"ט אמר כשיש לו טלית מארבע כנפות (ולבשו). טומטום ואדרוגינוס חייבין מספק ויתעטפו בלא ברכה. (פירוש טומטום לא נודע אם הוא זכר או נקבה ואדרוגינוס יש לו זכרות ונקבות). (הגה: ולפי מה שנהגו נשים

לברך במצות עשה שהזמן גרמא גם הם יברכו) (דברי עצמו):

ג. קטן היודע להתעטף אביו צריך ליקח לו ציצית לחנכו. הגה: ודוקא כשיודע לעטוף שני ציציות לפניו ושנים לאחריו (הגהות מיימוני פרק ג), ויודע לאחוז הציצית בידו בשעת קריאת שמע (מרדכי סוף פרק לולב הגזול):

סימן יח – זמן ציצית, ובו ג' סעיפים
א. לילה לאו זמן ציצית הוא דאמעית מוראיתם אותו להרמב"ם כל מה שלובש בלילה פטור אפילו הוא מיוחד ליום ומה שלובש ביום חייב אפילו מיוחד ללילה ולהרא"ש כסות המיוחד ללילה פטור אפילו לובשו ביום וכסות המיוחד ליום ולילה חייב אפילו לובשו בלילה. הגה: וספק ברכות להקל על כן אין לברך עליו אלא כשלובש ביום והוא מיוחד גם כן ליום (בית יוסף). ואחר תפלת ערבית אף על פי שעדיין יום הוא אין לברך עליו (פסקי מהרא"י סימן קכ"א). ובליל יום כפורים יתעטף בעוד יום ויברך עליו (תשב"ץ):

ב. סדינים אף על פי שאדם ישן בהם בבוקר אין מטילין בהם ציצית:

ג. מאימתי מברך על הציצית בשחר משיכיר בין תכלת שבה ללבן שבה. ואם לבשו מעלות השחר ואילך יש אומרים דמברך עליו וכן נוהגין (מרדכי פרק ב' דמגילה). ואם לבשו קודם לכן כגון בסליחות לא יברך עליו וכשיאיר היום ימשמש בו ויברך (תשב"ץ):

סימן יט – זמן ברכת ציצית, ובו ב' סעיפים

א. ציצית חובת גברא הוא ולא חובת מנא שכל זמן שאינו לובש הטלית פטור מציצית ולפיכך אינו מברך על עשיית הציצית שאין מצוה אלא בלבישתו:

ב. עשה טלית לצורך תכריכין אף על פי שלובשו לפעמים בחייו פטור:

סימן כ – דיני לקיחת ומכירת טלית, ובו ב' סעיפים

א. הלוקח טלית מצוייצת מישראל או מתגר אינו יהודי (ואומר שלקחן מישראל נאמן) (נימוקי יוסף הלכות ציצית). כשר, דכיון דתגר הוא חזקה שלקחה מישראל דלא מרע נפשיה. אבל אם לקח מאינו יהודי שאינו תגר פסולה:

הנה מובא פאן ספר שו"תן ערוף או"ח חיים מחו"ק ל"ב תחודש. שמונה עמודים ל"ז. כף יגמור פ"ל או"ח חיים מדי חודש בתדשו. ויופה ל"היות "בן עולם הבא". נא לפרסם ב"בתי פנסיות וב"בתי מד"שות. ובשמות. ו"ל"ל החברים ו"ידיים. ל"זכות את הרבים ל"היות "בן עולם הבא" על י"י ל"ימוד "ה"כ"ה" כ"ל יום. שהוא "תורה ל"שמחה!" וכל המזכה את הרבים א' לחודש – עמוד ו

ב. אין מוכרים טלית מצוייצת לעובד כוכבים שמא יתלווה עם ישראל בדרך ויהרגנו אפילו למשכן ולהפקיד טלית מצוייצת לעובד כוכבים אסור אלא אם כן הוא לפי שעה דליכא למיחש להא:

סימן כא – כדת מה לעשות בציצית שנפסקו, ובטליתות ישנים, וכו' ד' סעיפים

א. חוטי ציצית שנפסקו יכול לזרקן לאשפה מפני שהיא מצוה שאין בגופה קדושה אבל כל זמן שהם קבועים בטלית אסור להשתמש בהם כגון לקשור בהם שום דבר וכיוצא בזה משום בזוי מצוה. (ויש אומרים דאף לאחר שנפסקו אין לנהוג בהן מנהג בזיון לזרוקן במקום מגונה אלא שאינן צריכין גניזה (כל בו הלכות שבת). ויש מדקדקין לגנוזן והמחמיר ומדקדק במצות תבוא עליו ברכה) (מהרי"ל הלכות ציצית) (ועיין לקמן סימן תרס"ד סעיף ח' ט')

ב. טליתות של מצוה שכלו אדם בודל עצמו מהם ואינו מותר לקנח עצמו בהם ולא לייחד אותם לתשמיש המגונה אלא זורקן והם כלים:

ג. מותר ליכנס בציצית לבית הכסא. הגה: וכל שכן לשכב בהן דשרי ויש שכתבו שנהגו שלא לשכב בטלית שיש בו ציצית גם שלא ליתנו לכובס אינו יהודי לכבס והכל שלא יהיו מצות בזויות עליו. אך נוהגים להקל לשכב בהם (כל בו):

ד. יש לזהר כשאדם לובש טלית שלא יגרור ציציותיו:

סימן כב – דין שהחיינו על עשיית ציצית, וכו' סעיף אחד

א. קנה טלית ועשה בו ציצית מברך שהחיינו דלא גרע מכלים חדשים. הגה: ואם לא בירך בשעת עשייה מברך בשעת עטוף ראשון (מיימוני, נימוקי יוסף):

סימן כג – דיני ציצית בבית הקברות, וכו' ג' סעיפים

א. מותר ליכנס בבית הקברות והוא לובש ציצית והוא שלא יהא נגרר על הקברות אבל אם הוא נגרר על הקברות אסור משום לועג לרש במה דברים אמורים בימיהם שהיו מטילים ציצית במלבוש שלובשים לצורך עצמם אבל אנו שאין מכוונים בהם אלא לשם מצוה אסור אפילו אינם נגררים והני מילי כשהציציות מגולים אבל אם הם מכוסים מותר:

ב. יש נוהגים לקשור שני ציציות שבשני כנפים זה עם זה כשנכנסים לבית הקברות ולא הועילו כלום בתקנתן:

ג. הנכנס תוך ד' אמות של מת או של קבר דינו כנכנס לבית הקברות. במקום שנוהגים להסיר ציצית מטלית המת בבית אם הכתפים לובשים ציצית איכא למיחש בהו משום לועג לרש:

סימן כד – הנהגת לבישת הציצית, ושכרה ועונשה, וכו' ו' סעיפים

א. אם אין אדם לובש טלית בת ארבע כנפות אינו חייב בציצית וטוב ונכון להיות כל אדם זהיר ללבוש טלית קטן כל היום כדי שיזכור המצוה בכל רגע ועל כן יש בו חמשה קשרים כנגד ה' חומשי תורה וארבע כנפים שבכל צד שיפנה יזכור ונכון ללבושו על המלבושים. לפחות יזהר שיהיה לבוש ציצית בשעת התפלה:

ב. מצוה לאחוז הציצית ביד שמאלית כנגד לבו בשעת קריאת שמע רמז לדבר והיו הדברים האלה וגו' על לבבך:

ג. טוב להסתכל בציצית בשעת עטיפה כשמברך:

ד. יש נוהגין להסתכל בציצית כשמגיעים לוראתם אותו וליתן אותם על העינים ומנהג יפה הוא וחבובי מצוה. הגה: גם נוהגים קצת לנשק הציצית בשעה שרואה כס, והכל הוא חיוב מצוה (בית יוסף):

ה. כשמסתכל בציצית מסתכל בשני ציציות שלפניו שיש בהם עשרה קשרים רמז להויות וגם יש בהם ט"ז חוטים ועשרה קשרים עולה כ"ו כשם הוי"ה:

ו. גדול עונש המבטל מצות ציצית ועליו נאמר לאחוז בכנפות הארץ וגו' הזהיר במצות ציצית זוכה ורואה פני שכינה:

הלכות תפילין

סימן כה – דיני תפילין בפרטות, וכו' י"ג סעיפים

א. אחר שלבש טלית מצוייצת יניח תפילין שמעלין בקודש והמניחין כיס התפילין והטלית לתוך כיס אחת צריכין לזהר שלא יניחו כיס התפילין למעלה כדי שלא יפגע בהם תחלה ויצטרך להניחם קודם הטלית כדי שלא יעבור על המצוה. הגה: מיהו אם תפילין מזומנים בידו ואין לו ציצית אין צריך להמתין על הציצית אלא מניח

תפילין וכשמביאים טלית מעטפו (דברי עצמו):

ב. מי שהוא זהיר בטלית קטן ילבשנו ויניח תפילין בביתו וילך לבוש בציצית ומוכתר בתפילין לבית הכנסת ושם יתעטף בטלית גדול. הגה: והעולם נהגו להתעטף אף בטלית גדול קודם ולברך עליו ואחר כך מניח התפילין והולך לבית הכנסת:

ג. הרא"ש היה מסדר הברכות עד עוטר ישראל בתפארה ואז היה מניח תפילין ומברך עוטר ישראל בתפארה:

ד. צריך שיהיו תפילין עליו בשעת קריאת שמע ותפלה:

ה. יכוין בהנחתם שצונו הקב"ה להניח ארבע פרשיות אלו שיש בהם יחוד שמו ויציא מצרים על הזרוע כנגד הלב ועל הראש כנגד המוח כדי שזכור נסים ונפלאות שעשה עמנו שהם מורים על יחודו ואשר לו הכח והממשלה בעליונים ובתחתונים לעשות בהם כרצונו וישתעבד להקב"ה הנשמה שהיא במוח וגם הלב שהוא עיקר התאוות והמחשבות ובוזה יזכור הבורא וימעיט הנאותיו ויניח של יד תחלה ויברך להניח תפילין ואחר כך יניח של ראש ולא יברך כי אם ברכה אחת לשתיהם. הגה: ויש אומרים לברך על של ראש על מצות תפילין אפילו לא הפסיק בינתיים (הרא"ש הלכות תפילין) (וכן פשט המנהג בבני אשכנז שמברכין שתי ברכות וטוב לומר תמיד אחר הברכה השניה כרוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד) (מהרי" בן חביב אגור סימן ל"ח):

ו. אם פגע בשל ראש תחלה צריך להעביר על אותה המצוה ויניח של יד תחלה ואחר כך של ראש:

ז. יברך להניח בקמץ תחת הה"א ולא בפתח ובדגש:

ח. כל המצות מברך עליהם עובר לעשייתן (פירוש קודם. ויעבר את הכושי פירושו רץ והקדים לפניו). לפיכך צריך לברך על התפלה של יד אחר הנחה על הקיבורת קודם קשירתם שקשירתם זו היא עשייתן. הגה: וכן בשל ראש קודם שמהדקן בראשו שמהדקו בראשו (טור):

ט. אסור להפסיק בדיבור בין תפלה של יד לתפלה של ראש ואם הפסיק מברך על של ראש על מצות תפילין. הגה: ולדיין דנוהגין לברך שתי ברכות אף אם לא הפסיק

הנה מוכא פאן ספר שו"תן ערוף אורח חיים מחו"ק ל"ב תחודש. שמונה עמודים ליום. כף יגמור כל אורח חיים מדי חודש בחדשו. ויזכה לתינת "בן עולם הבא". נא לפרסם בכתבי פנסיות ובכתבי מדרשות. ובשמות. ויזכה לתקנים וידידים. לזכות את הרבים לתינת "בן עולם הבא" על ידי ימוד "התקנה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה"!

זכר המזכה את הרבים | א' לחודש – עמוד ז | זוכה לבנים צדיקים!

צריך לחזור ולברך על של ראש להניח גם על מצות (דברי עצמו):

י. אם סח לצורך תפילין אינו חוזר ומברך אם שמע קדיש או קדושה בין תפלה של יד לתפלה של ראש לא יפסיק לענות עמהם אלא שותק ושומע ומכוין למה שאומרים:

יא. אחר שקשר של יד על הזרוע יניח של ראש קודם שיכרוך הרצועה סביב הזרוע ויש מי שאומר שאסור להוציא תפלה של ראש מהתיק עד שתהא תפלה של יד מונחת. הגה: ואף אם שניהם לפניו חוץ לתיק לא יתקן לפתוח התפלה של ראש עד אחר הנחה של יד (מהרי"א ומהר"י בן חביב). יש מי שכתב להניח של יד מיושב ושל ראש מעומד (אגור בשם הוזהר סימן פ"ד). (ובמדינות אלו לא נהגו כן אלא שתיהן מעומד):

יב. אם מניח תפילין כמה פעמים ביום צריך לברך עליהם בכל פעם. נשמטו ממקומם וממשמש בהם להחזירם למקומן צריך לברך. הגה: ואם מחזיר אחת מהם יברך כמו שמניח תפלה אחת כדלקמן סימן כ"ז (דברי עצמו). הזיזם ממקומם אדעתא להחזירם מיד צריך לברך. הגה: ויש אומרים שלא לברך (טור סימן ח' והכי נהוג וכבר נתבאר לעיל סימן ח' סעיף י"ד). מי שמניח תפילין של יד ובירך ובתחלת ההדוק נפסק הקשר של יד והוצרך לעשות קשר אחר אמנם לא הסיח דעתו אינו צריך לחזור ולברך אם

הותר של יד קודם הנחת של ראש מהדקן ואין צריך לחזור ולברך אבל אם הניח של ראש ואחר כך הותר של יד מהדק ומברך מותר לברך על תפילין שאולין ולא על גזולין:

יג. נהגו העולם שלא לחלוץ תפילין עד אחר קדושת וברא לציון. ויש מי שכתב על צד הקבלה שלא לחלוץ עד שאמר בהם שלש קדושות וארבע קדישים דהיינו לאחר קדיש יתום והכי נוהגים המדקדקים (פתח עינים ספר המוסר פ"ד). וכיום שיש בו ספר תורה נוהגים שלא לחלצם עד שיחזירו ספר תורה ויניחורו בהיכל. הגה: והיינו במקום שמכניסין התורה לאחר וברא לציון גואל אבל לפי מנהג מדינות אלו שמכניסים התורה מיד לאחר הקריאה אין לחלצם רק כמו בשאר ימים (דברי עצמו). ביום ראש חודש חולצים אותם קודם תפלת מוסף. הגה: והוא הדין בחול המועד. ודוקא במקום שאומרים במוסף קדושת כתר מיהו נוהגים לסלקם קודם מוסף בכל מקום (בית יוסף):

סימן כו – דין מי שאין לו אלא תפלה אחת, ובו ב' סעיפים

א. אם אין לו אלא תפלה אחת מניח אותה שיש לו ומברך עליה שכל אחת מצוה בפני עצמה והוא הדין אם יש לו שתיהם ויש לו שום אונס שאינו יכול להניח אלא אחת מניח אותה שיכול:

ב. אם אינו מניח אלא של ראש לבד מברך עליה על מצות תפילין לבד. הגה: ולדין דנוהגים לברך בכל יום שתי ברכות מברך על של ראש לבד שתי ברכות ואם מניח של יד לבד מברך להניח לבד (טור):

סימן כז – מקום הנחתן ואופן הנחתן, ובו י"א סעיפים

א. מקום הנחתן של יד בזרוע שמאל בבשר התפוח שבעצם שבין הקובד"ו ובית השחי ויטה התפלה מעט לצד הגוף בענין שכשיכוף זרועו למטה יהיו כנגד לבו ונמצא מקיים והיו הדברים האלה על לבך. הגה: וצריך להניח בראש העצם הסמוך לקובד"ו אבל לא בחצי העצם שסמוך לשחי (סמ"ק). (גידם שאין לו יד רק זרוע יניח בלא ברכה) (תוספות פרק הקומץ כתבו דיגים חייב ובאור זרוע כתב דפטור):

ב. המנהג הנכון שיהא היו"ד של קשר תפלה של יד לצד הלב והתפלה עליו לצד חוץ. יש לזוהר שלא תזוז יו"ד של הקשר מהתפלה:

ג. המנהג הנכון לתקן שהמעברתא שבה הרצועה עוברת תהא מונחת לצד הכתף והקציצה לצד היד:

ד. לא יהא דבר חוצץ בין תפילין לבשרו לא שנא של יד לא שנא של ראש. הגה: ודוקא בתפילין אבל ברצועות אין להקפיד (רשב"א בתשובה סימן תתכ"ז):

בהקדשת מספר דקות בכל יום

ללימוד הלכה היומית,

אתה זוכה להיות בן עולם הבא!

הנה מובא פאן ספר שולחן ערוך אורח חיים מחולק לקל תחודש. שמונה עמודים ליום. כך יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתודש. ויזכה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם בפתי פנסיות ובפתי מדרשות. ובשמחות. ויכל החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "הלכה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים א' לחודש – עמוד ה זוכה לפנים צדיקים!

